

JOHN TYLER

Születés:

Greenway-ültetvény, Virginia, 1790. március 29.

Párt:

Whig Párt

Választási győzelem:

1840 (alelnökként)

Házastárs:

Letitia Christian (1790–1842), Julia Gardiner (1820–1889)

Halál:

Richmond, Virginia,

Akormány nála jóval tekintélyesebb tagjai megpróbálták rábeszélni, hogy tekintse magát pusztán „ügyvivő elnöknek”, vagyis szavazással hozzák meg a döntéseket, s neki is csak egy szavazata legyen. Tyler válasza így hangzott: „Sohasem egyezem bele, hogy előírják számomra, mit csináljak. Elnökként én leszek felelős a kormányzatomért! [...] Ha másként gondolják, készen állok elfogadni lemondásukat!” Fel sem bontotta azokat a leveleket, amelyek az „ügyvivő elnöknek” címezeve érkeztek hozzá. A teljes elnöki hatalom gyakorlásával ő teremtett precedenst hasonló módon hivatalba lépő utódai számára, s az 1967-ben elfogadott XXV. alkotmánykiegészítés végül szentesítette ezt a gyakorlatot.

A Whig Párt hamarosan szembefordult Tylerrel, mert hiába volt többsége a Kongresszusban, saját elnöke miatt nem tudta megvalósítani programját. Tyler kétszer is megvétózta a nemzeti bank visszaállításáról rendelkező törvényt (1841). Miniszterei erre egy kivétellel lemondtak, a Whig Párt pedig kizárta tagjai közül. A makacs és büszke

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK 10. ELNÖKE

JOHN TYLER

1841. ÁPRILIS 4.—1845. MÁRCIUS 4.

AMIKOR A WHIG PÁRT 1840-BEN ELNÖKNEK JELÖLTE WILLIAM HENRY HARRISONT, AZ ÉSZAKIAK ÉS NYUGATIAK „HÁBORÚS HŐSÉT”, A DÉLI SZAVAZATOK MEGSZERZÉSE ÉRDEKÉBEN JOHN TYLERT FELKÉRTÉK, HOGY LEGYEN ALELNÖKJELÖLT. A MAGAS, VÉKONY, KÉK SZEMŰ, UDVARIAS ÚRIEMBER KORÁBBAN A VIRGINIAI KÉPVISELŐHÁZ TAGJA (1811–16, 1823–25, 1838–40), AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÉPVISELŐJE (1816–21) ÉS SZENÁTORA (1827–36), VALAMINT VIRGINIA KORMÁNYZÓJA VOLT (1825–27). 1841. ÁPRILIS 5. REGGELÉN AZONBAN AZZAL ÉBRESZTETTÉK FEL VIRGINIAI OTTHONÁBAN, HOGY HARRISON HALÁLÁVAL REÁ SZÁLLT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ELNÖKSÉGÉNEK HIVATALA.

Tyler azonban nem törődött vele, hogy „Párt nélküli elnöknek” és „Ővéletlenségének” csúfolják, nyugodtan kormányzott tovább konzervatív, déli egykori demokráttákkal a kabinetben. Mégpedig viszonylag sikeresen! Az elővásárlási törvénnyel (1841) megkönnyítették a szegény telepések földhöz jutását, a Webster–Ashburton-szerződéssel (1842) rendezték a kanadai-amerikai határ vitás

kérdéseit, a wanghai szerződéssel (1844) kedvezményeket biztosítottak az amerikai kereskedőknek Kínában, s lezárták a szemínol indiánok ellen vívott, hosszan elhúzódó floridai háborút (1835–42). Tyler elsőként figyelt fel a Sandwich-szigetekre (a mai Hawaiiira), ahol egyre több amerikai hajó állt meg, és egyre több amerikai hittérítő tevékenykedett. 1842-ben közzétette az úgynevezett

Tyler-elvet, amellyel a Monroe-elvet kiterjesztette e királyságra. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya „nem-tetszéssel fogadná”, ha más nemzetek megkísérelnék birtokba venni a szigeteket vagy megdönteni kormányát.

Első felesége halála után Tyler elvett egy nála harminc évvel fiatalabb szépséget, aki nagyszabású fogadásokat rendezett a Fehér Házban, elterjesztette a polkát, s elbűvölte mind a Kongresszus tagjait, mind az újságírókat. Az elnöknek két feleségétől tizenöt gyermeke született. Tyler volt az első elnök, akit pártja nem indított a következő választáson. Ezért úgy döntött, hogy a független Texas megszerzésének dicsőségét nem engedi át utódának. A rabszolgaság ellenfeleinek ellenzése miatt Texast államközi szerződéssel nem lehetett az Egyesült Államokhoz csatolni, mert ehhez a Szenátus kétharmados többségére lett volna szükség. Tyler ezért 1845-ben a két kamara pusztán szótöbbséget igénylő szavazatával hajtatta végre az annexiót. Ő volt az egyetlen elnök, aki a polgárháború idején (1861–1865) a konföderáció tisztviselője (képviselője) lett. ♦